

torp, hvilket blandt Andet har givet Anledning til, at Ridderfabet og de adelige Godser ikke kunde inddrages under Kopffatten, der blev paalagt 1762. Der var altsaa vistnok stort Stof til Uenighed i Norden og det Oldenborgske Huus, som skulde bortffernes. Dette vilde ogsaa være bortffernet, om efter den kongelige Mandstammes Uddøen Successionen var tilfikkret en anden Stamme, s. Ex. den yngre kongelige Linie; thi da var intet Fællesskab tilbage, da var det ganske afgjort, at Danmark havde ikke Noget med Holsteen at bestille, og hvad Slesvig angik blev det Hele berigtiget ved de samme Tractater. Det er altsaa aldeles uberettiget, naar man af disse Motiver vil udlede nogen Grund for, at de Gottorppe Prætensioner ikke skulle have nogen Kraft; derimod har i den senere Tid fundet en Undersøgelse Sted, som synes at føre til det Resultat, at de Gottorppe Rettigheder skulle være udsuffede. Det er nemlig en Undersøgelse angaaende de Former, som efter den Sachsiske Lehnsret, hvorunder Slesvig saavel som Holsteen hørte, ikke ere iagttagne, og derfor Rettighederne fortabte; men det er nu dog først i den nyere Tid, at det er kommet frem, det hidrører fra de tydske Publicister, som det er omtalt her i Salen, at Christian den Ottende benyttede. Jeg skal ikke tale til Fordeel for Brugen af disse Publicister, jeg for min Deel har været lidet tilfreds med den Indvirkning, de fik, blandt Andet fordi den Indflydelse, som jeg og Andre kunde have haft paa Afgjørelsen af vigtige Anliggender, blev svækket ved de Mand, som ved Arbejde i disse Anliggender kom i umiddelbar Forbindelse med Kongen, uden Raadsførsel med nogen af Ministrene. Men det er Noget, som ikke kan nægtes, at en af disse Publicister, en Lauenborger, har med stor Lærdom bearbejdet denne Materie om Samforlehningssinstituttet, og søgt at begrunde de for Danmark i enhver Henseende fordeeltigste Meninger, Meninger, som ikke forhen her havde vilst sig. Et meget æret Medlem af den forenede Rigsdag har jo vistnok ogsaa behandlet denne Sag, og hans Bearbejdelse har det Fortrin, at den er klar og tilgængelig, hvortil mod de lærde Undersøgelser, som den omtalte

Forfatter har anstillet, ere overmaade vidtløftige og tværtsatte med allerhøieste Grad af en gammel tydsk juridisk Lærdom, men jeg troer ikke, at det vil kunne nægtes af den ærede Rigsdagsmand, at den omtalte Mand var den, som har givet Stødet til denne Mening. Det er idetmindste offentlig udtalt, at han har meddeelt den ærede Rigsdagsmand sine Arbejder, forinden denne førte dem frem først i den Koeskildske Stænderforsamling 1844 og siden ved de senere Afhandlinger, han har skrevet for at forsvare sin Mening, men jeg troer, at disse Undersøgelser ere mindre afgjørende med Hensyn til de Gottorppe Prætensioner og de Forhold, som ere opstaaede efter Overenskomsterne af 1767 og 1773, og den ærede Folketingsmand, som jeg omtalte, har idetmindste ikke gjort Anvendelse deraf med Hensyn til dem, men har fornemlig benyttet de Undersøgelser, han vistnok ogsaa selv har anstillet med Hensyn til de Sønderborgske Prætensioner, ligesom andre Forfattere, der have optaget disse Undersøgelser, have saa godt som udelukkende benyttet dem med Hensyn til det Sønderborgske Huus. Det kan gierne være, at ved denne Sags nyere Bearbejdelse og efterat disse Undersøgelser ere blevne almindeligt bekjendte, at maastee den Mening, at ogsaa de gottorppe Prætensioner ere udsuffede, kan vinde Bisald, men hvad dette vidtløftige Arbejde angaar, er det endnu ikke kommet frem i Trykken, skjøndt det har været mange Aar under Pressen; der er vel trykket meget deraf, men det er endnu ikke udkommet, og derfor har det hidtil ikke kunnet være undergivet nogen almindelig Benyttelse. Der er en Mand, som staaer i nøie Forbindelse med denne Forfatter, der, ved at bringe denne Sag paa Bane, har dadlet saavel Regjeringen som fornemmelig Geheimearchivaren, som var Raadgiver ved Forhandlingerne, for at man ikke har benyttet disse Arbejder, men kun løseligt berørt de gottorppe Prætensioner. Men jeg troer, det vilde have været meget vanskeligt at skaffe disse lærde Arbejder en saadan Indgang, som behøvedes, før end de paa nogen Maade havde været bekjendte i hele den øvrige lærde Verden; thi der er saamange historiske Data, saamange Kilder, der maatte undersøges, saa at det vilde være